

Právní regulace zahraničně obchodních vztahů ČR

- aspekt **veřejnoprávní**
 - obchod uvnitř EU (intrakomunitární)
 - obchod s nečlenskými státy
- aspekt **soukromoprávní**
- stav **před vstupem** do EU
- stav **po vstupu** do EU
 - uvnitř EU
 - navenek

Veřejnoprávní úprava intrakomunitárního trhu

- řídí se **právem EU**
- **společný // jednotný vnitřní trh**
- terminologie („dovoz“ = akvizice, „vývoz“ = transakce)
- pojem **zboží**
 - hodnota, předmět transakce
 - dovoz z nečlenských států
- uplatnění práva EU

Odbourání překážek volného pohybu zboží v EU

- **tarifní** (zrušení vnitřních cel a dávek)
- **daňové** (zákaz daňové diskriminace)
- **netarifní (kvantitativní omezení a obdobná opatření)**
 - definice obdobných opatření, Dassonville atd.
 - „kupujte české zboží“
 - možné výjimky
- **další překážky (státní podpory, monopoly)**

Sbližování práva v EU

Jednotný vnitřní trh

Společný trh x jednotný vnitřní trh

- přechod od společného trhu k jednotnému vnitřnímu trhu (vyšší stupeň): cca 1993
- právní nástroje: **Jednotný evropský akt 1986, Maastrichtská smlouva**
- q1 a q2 rozšíření 4 základních svobod
- Maastricht: zavedení nových společných politik, perspektiva jednotné měny

Pojem jednotného vnitřního trhu - 1

- **4 základní svobody** – volný pohyb
 - zboží,
 - osob,
 - služeb,
 - kapitálu
- **Prostor svobody, bezpečnosti a spravedlnosti**

Pojem jednotného vnitřního trhu - 2

- **společné politiky**

- **základní (původní - již ve společném trhu) –**
zemědělská, dopravní, společná obchodní,
sociální, (soutěžní)

- **novější (Maastricht – až v jednotném
vnitřním trhu) –**

- vízová, azylová a přistěhovalecká,
- hospodářská a měnová,
- ochrana spotřebitele,
- hospodářská a sociální soudržnost,
- ochrana životního prostředí,
- rozvojová spolupráce aj.

Sbližování (harmonizace) práva

- Právní režim EU tvoří:
 - vlastní **předpisy EU** – primární právo, nařízení platné ve všech členských státech
 - právní předpisy **členských států** přizpůsobené (modifikované) podle směrnic = **výsledek sbližování práva**
 - předěl: 1986 – JEA (kvalifikovaná většina)

Čtyři základní svobody

volný pohyb:

1. zboží (volný obchod)
2. osob (práce, podnikání, 0)
3. služeb
4. kapitálu (platby, investice)

Volný pohyb zboží

- **Překážky obchodu k odstranění:**
- - fiskální
 - cla a jiné dávky, daně
- - jiné (administrativní)
 - množstevní omezení, zákazy dovozu a vývozu

Administrativní překážky.

Kvantitativní omezení dovozu a opatření s rovnocenným účinkem 1

- Čl. 34 – chybí definice (vymezení)
- **Dassonville (8/74)**: jakékoli opatření státu, které znamená
 - přímé nebo nepřímé
 - skutečné nebo potencionální omezení pohybu zboží

Kvantitativní omezení dovozu a opatření s rovnocenným účinkem 2

- Neadekvátní šíře „dassonvillské“ definice
- **Cassis de Dijon (120/78)**: odůvodněná omezení:
 - kategorické požadavky (vitální zájmy) státu uznávané komunitárním právem
 - proporcionalita a nezbytnost jejich uplatnění

Kvantitativní omezení dovozu a opatření s rovnocenným účinkem 3

- další narušení „dassonvillské“ definice
- **Keck a Mithouard (C-267,268/91):**
- nediskriminační marketingové metody přípustné

Kvantitativní omezení dovozu a opatření s rovnocenným účinkem: dovolené výjimky (čl. 36)

- ochrana veřejné mravnosti
- ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti
- ochrana života a zdraví
- ochrana kulturního bohatství
- ochrana práv k duševnímu vlastnictví
- obecná podmínka: není svévolná diskriminace ani skryté omezování obchodu

Metodika určování přípustnosti opatření:

- výjimka podle čl. 36:
 - **ANO** – opatření přípustné
 - **NE** – pokračování k judikatuře ESD
- výjimka obsažená v judikatuře k čl. 34:
 - **ANO** – opatření přípustné
 - **NE** – opatření definitivně nepřípustné

Volný pohyb osob v EU - 1

Zahrnuje:

- opuštění svého státu
- vstup na území jiného členského státu
- právo ucházet se o zaměstnání, být zaměstnán, podnikat, kupovat nemovitosti, pobírat důchod, studovat – vše za stejných podmínek jako domácí občané (zákaz diskriminace podle státní příslušnosti)

Volný pohyb osob v EU - 2

Výjimky:

1. odmítnutí vstupu na své území, vyhoštění:

- ohrožení veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti
 - ohrožení zdraví vlastního obyvatelstva

2. odmítnutí dlouhodobého pobytu, zaměstnání:

- nedostatek finančních zdrojů (živobytí)
- nedostatek nemocenského pojištění
- zaměstnání ve státní správě s podílem na výkonu státní moci
 - důvody v bodu 1 (např. obchod s drogami)

Občanství EU

- Maastrichtská smlouva o EU 1992
- **doplňuje (nenahrazuje) státní občanství**
- žádné povinnosti
- **práva:**
 - volný pohyb a pobyt,
 - volební právo (EP, místní zastupitelstva)
 - petice, stížnosti ombudsmanovi
 - diplomatická a konzulární ochrana

Veřejnoprávní úprava obchodu s nečlenskými státy - 1

- **společná obchodní politika**
- **celní unie**
 - pojem, zóna volného obchodu, stadia integrace
 - teritoriální rozsah
- **výlučná pravomoc EU**
 - rozsah
 - zpětná delegace
- **WTO**

Veřejnoprávní úprava obchodu s nečlenskými státy - 2

- **společná obchodní politika – 5 principů**
- 1. celní sazby
- 2. obchodní dohody
- 3. (sjednocování liberalizačních opatření)
- 4. vývozní politika (+ dovozní)
- 5. obchodní ochranná opatření
- TRIPS

Smluvní nástroje společné obchodní politiky

- ekonomicko-politické dělení světa – vazby EU navenek
- **ESVO, EHP**
 - struktura, působnost – $EHP = EU + ESVO - CH$
 - legislativa EU
- Evropské dohody o přidružení
- Vztahy k RZ
- Švýcarsko, USA

Soukromoprávní úprava mezinárodního obchodu

- národní úprava
- mezinárodní smlouvy
- právo EU

Soukromoprávní úprava mezinárodního obchodu

- mezinárodní smlouvy: Vídeňská úmluva o smlouvách o mezinárodní koupi zboží
- právo EU:
 - rozhodné právo
 - soudní pravomoc
 - uznatelnost a výkon soudních rozhodnutí